

COMPETÈNCIES BÀSIQUES I CURRÍCULUM

**C.R.P. VALLÈS ORIENTAL I
GRANOLLERS
SETEMBRE 2008**

Elements generals de la reflexió

- Paper social del coneixement. Del sistema educatiu al socioeducatiu
- Del coneixement conceptual al competencial.
- El nou disseny curricular i les competències bàsiques.
- Implicacions: Programació, metodologia, treball a l'aula i avaluació

CANVIS EN LA NATURALSA DELS CONTINGUTS D'APRENTATGE

- **Elements justificadors del canvi:**
 - **Creixement exponencial del coneixement.**
 - **Profunda fragmentació (processos d'especialització).**
 - **Ràpida obsolescència.**
 - **Necessitat d'un nou tipus de coneixement.**

DEL CONEIXEMENT CONCEPTUAL AL DESENVOLUPAMENT COMPETENCIAL

- **El coneixement competencial com a sistema integrat d'interacció entre conceptes, capacitats, habilitats i actituds d'una banda amb contextos específics de caràcter real.**

NATURALES DEL DESENVOLUPAMENT COMPETÈNCIAL

- El desenvolupament competencial precisa interaccionar el coneixement amb els contextos de realitat.
- El conflicte cognitiu és l'estímul per a aprendre i determinar l'organització dels aprenentatges.
- La percepció complexa del context és la que condueix i organitza els nostres aprenentatges.
- El coneixement evoluciona mitjançant la negociació social i mitjançant l'avaluació de la progressió individual.

PRINCIPIS INSTRUCCIONALS

I

QUANT A LES ACTIVITATS D'APRENTATGE:

- **Dissenyar activitats amb caràcter d'autenticitat.**
- **Les activitats i els contextos d'aprenentatge han de reflectir la complexitat de la realitat.**
- **Ancorar les activitats en tasques de més envergadura.**

PRINCIPIS INSTRUCCIONALS

II

QUANT ALS ESTUDIANTS:

- **Recolzar a l'estudiant en el procés d'apropiació de l'activitat.**
- **Dissenyar contextos d'aprenentatge que estimulin el pensament dels estudiants.**
- **Animar a plantejar-se punts de vista i contextos alternatius.**
- **Facilitar l'anàlisi conjunt de com adquireix el coneixement i en que processos es recolza per fer-ho.**

APRENTATGE I AVALUACIÓ

- **En els nous enfocaments avaluatius la diferenciació entre el procés d'aprenentatge i el d'avaluació és purament acadèmica.**
- **Es pretén que el professor integri el procés avaluatiu en el d'aprenentatge i li confereixi major profunditat.**
- **És fonamental que l'estudiant sigui conscient dels seus assoliments i les seves deficiències.**
- **En definitiva l'objectiu és estimular els processos metacognitius per tal d'incrementar la seva capacitat per a gestionar la construcció del propi coneixement.**

PRINCIPIS DEFINIDORS

- **Quant als continguts:** L'avaluació ha de reflectir aquells que són veritablement importants en l'aprenentatge dels alumnes.
- **Quant al context d'aplicació:** Ha de reflectir la complexitat real del context.
- **Quant al procés d'aprenentatge:** L'avaluació ha de ser un instrument de millora del propi aprenentatge i de recolzament del procés instruccional.

CONSEQÜÈNCIES QUANT EL CONCEPTE

- **Les activitats d'avaluació subsumides en les d'aprenentatge. L'avaluació com a activitat d'aprenentatge de luxe.**
- **Aparició del nou terme: “AVALUACIÓ CONTINUADA”**
- **Canvi conceptual dels termes tradicionals:**
 - **Avaluació diagnòstica**
 - **Avaluació formativa**
 - **Avaluació sumativa**

Aspectes bàsics de la proposta curricular

- Integració dels coneixements.
- Funcionalitat dels aprenentatges.
- Autonomia personal.

Les competències bàsiques

- Competències transversals:
 - Competències comunicatives (lingüística i audiovisual, artística i cultural).
 - Competències metodològiques (tractament de la informació, comp. digital, competència matemàtica, comp. d'aprendre a aprendre).
 - Competències personals (autonomia i iniciativa personal)
- Competències específiques centrades en convidaure i habitar el món:
 - Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic.
 - Competència social i ciutadana.

Estructura de la proposta curricular

- Objectius
- Continguts d'aprenentatge
- Competències operatives. Criteris d'avaluació

Exemples

- **Objectius:**
 - Valorar la realitat multilingüe i multicultural de la nostra societat com a font de riquesa personal i col·lectiva, prendre consciència de la importància del domini de llengües en un món cada cop més global....
 - Utilitzar i valorar les matemàtiques com una eina útil per a comprendre el món i per expressar informacions i coneixements sobre l'entorn, i reconèixer-les com una ciència oberta i dinàmica.

Exemples

- Continguts d'aprenentatge:
 - Representar en l'espai amb els instruments de dibuix i els recursos TICS.
 - Comprensió i ús del comptatge amb significat de quantitats discretes.
 - Conèixer el funcionament bàsic de la biblioteca de centre.

Exemples

- **Competències específiques operatives.**
Criteris d'avaluació:
 - Interpretar i realitzar, amb els instruments de dibuix i els recursos TIC adients, representacions espacials (itineraris, plànols, maquetes, mapes) utilitzant referents concrets i generals, de l'entorn quotidià i d'altres àrees.
 - Quantificar en situacions de la vida real com un aspecte que afavoreix la comparació, l'ordenació i la classificació.
 - Conèixer el funcionament d'una biblioteca -també de les virtuals -, per a localitzar llibres de coneixements i lectures literàries.

Criteria per a la selecció i organització dels continguts

- Aprenentatges clau.
- Priorització
- Ordenació
- Seqüenciació
- Transferència del coneixement
- Transdisciplinarietat
- Integració
- Problematització

Estratègies i metodologia

- Treball per activitats.
 - Espais multidisciplinars.
 - Treball de síntesi.
 - Projectes de recerca

Avaluació

- Competència operativa
- Activitats d'aprenentatge.
- Resultats d'aprenentatge.
- Recollida d'evidències.
- Valoració i retorn.
- Certificació.

Esquema per a presentar les unitats didàctiques

- Títol i justificació de la unitat.
- Matèria.
- Durada.
- Objectius d'aprenentatge.
- Continguts d'aprenentatge.
- Competències específiques de la unitat i contribució a les bàsiques.
- Criteris d'avaluació.
- Metodologia
- Reflexió sobre la pràctica

PROCÉS INSTRUCTIU IMPLICAT

- Selecció de la competència i disseny de les activitats d'aprenentatge a emprar.
- Anàlisi dels continguts d'aprenentatge implicats (de la matèria o d'altres matèries).
- Anàlisi de l'aportació a les competències bàsiques.
- Determinació del resultat d'aprenentatge previstos.
- Establiment dels criteris d'avaluació.
- Reflexió respecte de l'aportació de l'execució de l'activitat al conjunt del coneixement.

EN SÍNTESI -1-

- **implicacions per a l'administració:**
 - **Identificar les competències fonamentals en els diferents ensenyaments. Megacompetències i competències operatives.**
 - **Agrupar el continguts d'aprenentatge per "clusters" afavoridors del diàleg inter i intradisciplinar. Mapes conceptuals.**
 - **Preveure en el currículum activitats i espais pel desenvolupament de competències de caràcter complex.**
 - **Formar el professorat pels nous reptes.**

EN SÍNTESI -2-

- **Implicacions pel professorat:**
 - **Programar per activitats.**
 - **Generar espais multidisciplinars pel desenvolupament de les competències complexes.**
 - **Modificar la metodologia**
 - **Modificar el sistema i procediments avaluatius.**

EN SÍNTESI -3-

- **Implicacions pel centre:**
 - **Modificar el sistema organitzatiu.**
 - **Promoure el canvi cultural entre el professorat.**
 - **Promoure el treball col·laboratiu.**
 - **Promoure el canvi cultural entre els estudiants i les famílies.**

- **! MOLTA SORT i
MOLTES GRÀCIES !**